

УДК 378:147.88

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-3-32>**Галина СЕРГЕЄВА,**

orcid.org/0000-0003-4956-7246

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
(Харків, Україна) g.a.sergeyeva@gmail.com

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ОНЛАЙН

У статті досліджуються актуальні питання викладання іноземних мов в дистанційному режимі. Розглядаються проблемні аспекти організації ефективної дистанційної взаємодії між учасниками навчального процесу під час практичних онлайн-занять та самостійної навчальної діяльності студентів, зокрема проаналізовано особливості реалізації інтерактивних видів навчальної діяльності в режимі онлайн-навчання.

В центрі уваги дослідження є окремі аспекти проблеми використання сучасних інформаційних технологій для створення інтерактивного навчального середовища при вивченні іноземної мови онлайн. Зокрема визначається поняття, особливості та переваги інтерактивного навчання, подається класифікація та характеристика інтерактивних методів, розглядаються питання адаптації традиційних інтерактивних технологій до застосування в режимі онлайн. Визначено принципи добору цифрових інструментів та проаналізовано окремі інтерактивні інформаційні технології з точки зору практичного досвіду їх застосування. Описано практичний досвід застосування цифрових платформ та застосунків для створення комплексного цифрового освітнього середовища з метою організації ефективної інтерактивної навчальної діяльності студентів під час дистанційного навчання на онлайн-заняттях та під час самостійної роботи. При цьому акцент робиться на формах роботи, які потребують взаємодії з іншими учасниками навчального процесу для вирішення спільних завдань.

Зроблено висновок, що інтерактивна методика сприяє підвищенню рівня мотивації та залучення студентів в процес навчальної діяльності онлайн, є засобом формування комунікативної компетенції студентів та формування важливих немовленнєвих навичок. Наголошується, що організація інтерактивного навчання онлайн потребує визначення форм та видів навчальної діяльності, адаптації їх для застосування в режимі онлайн, а також вибору оптимальних цифрових інструментів з урахуванням принципів доступності, частоти використання, багатofункціональності та простоти в користуванні.

Ключові слова: викладання іноземних мов онлайн, інтерактивні методи навчання, інтерактивні інформаційні технології, цифрове освітнє середовище, алгоритм SAMR.

Halyna SERHIEIEVA,

orcid.org/0000-0003-4956-7246

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Kharkiv I.P. Kotlyarevsky National University of Arts

(Kharkiv, Ukraine) g.a.sergeyeva@gmail.com

INTERACTIVE METHODS IN FOREIGN LANGUAGES TEACHING ONLINE

The article explores issues of current importance related to teaching foreign languages in a distance mode. The problems of organizing effective remote interaction between participants in the educational process during practical online classes and independent learning activities of students are considered, in particular, the features of implementing interactive types of learning activities in online learning are analyzed.

The paper focuses on certain aspects of using modern information technologies to create an interactive learning environment when learning a foreign language online. In particular, the concept, features and advantages of interactive learning are defined, the classification and characteristics of interactive methods are presented, and the issues of adapting traditional interactive technologies to online teaching are considered. The principles of digital tools selection are defined and individual interactive information technologies are analyzed in terms of practical experience of their application. The practical experience of using digital platforms and applications to create a comprehensive digital educational environment in order to organize effective interactive learning activities of students during distance learning in online classes and during independent work is described. The emphasis is placed on the types of work that require interaction with other participants in the educational process to solve common problems.

It is concluded that the interactive methodology helps to increase the level of motivation and engagement of students in the process of online learning, and is a means of forming students' communicative competence and developing other important skills. It is emphasized that the organization of interactive online learning requires the determination of forms

and types of learning activities, their adaptation for online use, as well as the selection of digital tools, taking into account the principles of accessibility, frequency of use, multi-functionality and simplicity of use.

Key words: *online foreign language teaching, interactive teaching methods, interactive information technologies, digital educational environment, SAMR algorithm.*

Постановка проблеми. Формування навичок та вмінь, необхідних для ефективного здійснення комунікації іноземною мовою, тривалий час є одним з основних завдань викладання іноземної мови на всіх освітніх рівнях. Ефективність застосування інтерактивних методів та комунікативного підходу у викладанні іноземних мов, для досягнення цієї мети, є аксіомою. Особливої актуальності це набуло зі зміною підходів до оцінки якості освіти і переходу до оцінювання результатів навчання на основі компетентісного підходу. Формування іншомовної комунікативної компетенції під час вивчення іноземної мови в закладах вищої освіти стало невід'ємним критерієм якості підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Протягом останніх років, в реаліях вимушеного довготривалого дистанційного навчання, виникла ціла низка питань, що потребують наукового аналізу, серед яких, зокрема, проблеми пошуку ефективних засобів для практичної реалізації методів інтерактивного навчання із застосуванням інформаційних технологій. Використання інформаційних технологій при вивченні іноземних мов є питанням, яке характеризується широкою проблематикою. Науково-теоретичні і практичні аспекти проблеми застосування інформаційних технологій у викладанні іноземних мов, які почали досліджувати в останні десятиліття 20 ст. з появою комп'ютера та інтернету, залишаються актуальними. Це пояснюється динамікою розвитку технологій, які створюють нові можливості для викладача іноземної мови, а з іншого боку обумовлюють необхідність постійного оновлення методів та форм викладання, що пов'язане із застосуванням цих технологій.

Тому, попри увагу дослідників до різноманітних аспектів цієї проблематики, залишаються питання, які висвітлені наразі недостатньо, що обумовлює актуальність публікації. В центрі уваги цього дослідження є окремі аспекти проблеми використання сучасних інформаційних технологій для створення інтерактивного навчального середовища при вивченні іноземної мови онлайн.

Аналіз досліджень. Питання наукової проблематики, яка є предметом аналізу цієї публікації, висвітлюються у роботах багатьох дослідників. Зокрема, аналізу інтерактивних методів навчання іноземних мов присвятили свої розвідки Brown H.,

Moore M., Pradono S., et al., Siti Fatimah Omar., et al., Сльникова О.В., Рижа А.В., Красільникова О.М., та інші. Інформаційні технології в освіті, в тому числі у викладанні іноземних мов, розглядаються в роботах багатьох науковців, серед яких Годованець Н.І., Грицюк О.С., Кузнецова О.М., та інші.

Останнім часом предметом наукового інтересу багатьох науковців стали питання, пов'язані з хмарними технологіями, які дослідники класифікують як інтерактивні інформаційні технології, які аналізуються в цій публікації. В дослідженнях з цього питання прослідковується наявність двох підходів, що було встановлено в результаті аналізу літератури. До першого відносимо дослідження, в яких розглядаються загальні питання хмарних технологій та аналізу застосування окремих цифрових інструментів (програм, платформ, мереж, застосунків); праці другої групи присвячені інтерактивним методам навчання з використанням інтерактивних інформаційних технологій, зокрема інтерактивної дошки (Holubnycha, Kostikova, Kravchenko, Simonok, Serhieieva, 2019: 56). Важливим аспектом цієї проблеми, що потребує аналізу, на наш погляд є питання, пов'язані із застосуванням інтерактивних методів викладання іноземної мови онлайн.

Мета статті. Дослідження є спробою аналізу практичного застосування та ефективності інтерактивних методів та технологій викладання іноземної мови із застосуванням інформаційних технологій в онлайн-навчанні. З цієї метою розглянемо використання цифрових технологій для створення навчального онлайн-середовища, як в теоретичному аспекті, так і з точки зору їх практичного застосування у викладанні англійської мови в університеті.

Виклад основного матеріалу. Методи викладання є однією з важливих складових для досягнення мети вивчення іноземної мови. Викладання іноземної мови в закладах вищої освіти тісно пов'язане з підготовкою студентів до майбутньої професійної діяльності і має на меті забезпечити їх готовність до комунікації, насамперед у професійному контексті, а отже спонукає до пошуку видів навчальної діяльності, які засновані на реальних формах комунікативної поведінки мовців. Основним результатом навчання є іншомовна комунікативна компетентність випускників закладів вищої освіти, їх здатність до ефективного кому-

нікативної діяльності. Для досягнення цієї мети застосовуються сучасні комунікативні методики, в основі яких є взаємодія суб'єктів початкової діяльності, яка реалізується через застосування інтерактивних методів та форм навчання.

У наукових дослідженнях термін «інтерактивний» використовується в двох контекстах: один стосується педагогічних технологій та методів навчання, а інший – застосування інформаційних технологій в освіті, в якому цей термін використовується і в цьому дослідженні. Традиційні методи навчання, на думку дослідників, не є ефективними, оскільки не передбачають активної участі та взаємодії студентів у процесі навчання (Siti Fatimah Omar, et al., 2020: 1010). В епоху діджиталізації, цифрових засобів комунікації, інтерактивність в різних формах стає основою суспільного життя. Тим більше актуальною вона є в освітній сфері, оскільки є основою для ефективного та результативного процесу викладання та навчання (Pradono S., et al., 2013: 2), коли викладач може підвищити рівень залучення та активності студентів, а студенти вмотивовані та засвоюють навчальний матеріал, порівняно з традиційними методами, набагато краще.

У навчанні іноземним мовам, інтерактивні методи застосовуються з метою створення умов і навчальних ситуацій, в яких відбувається взаємодія між суб'єктами навчання в індивідуальній, парній та груповій формах. До інтерактивних методів навчання іноземної мови відносять презентацію, рольові ігри, дискусії, обговорення, проекти, творчі завдання (Ryzha A., Krasilnikova O., 2020). Дослідники виділяють неситуативні (діалог) та ситуативні (ігрові – імітаційні та неімітаційні, неігрові) інтерактивні методи навчання (Коваль, 2011: 25–32).

Інтерактивне навчання характеризується зміщенням акцентів з провідної ролі викладача, як суб'єкта навчальної діяльності, на студентів, які активно залучаються в навчальний процес, переходом від домінування викладача до автономії студентів з втручанням викладача там, де це необхідно, коли викладач і студент є рівноправними учасниками навчання. Інтерактивна навчальна аудиторія перетворюється з місця, де відбувається пасивне передавання знань від викладача до студентів, на спільноту зі спільною метою та відповідальністю за результати навчання, де студента мотивує навчатись не тільки викладач, а й інші студенти, зростає також їх самомотивація. Крім мотивації, більше залучення в навчальну діяльність дозволяє студенту краще засвоїти інформацію, розуміти взаємозв'язки, інтерпретувати

та осмислювати її, що, в свою чергу, забезпечує краще запам'ятовування та засвоєння навчального матеріалу.

Методи активного навчання, тобто навчання через участь, через співпрацю, практика через діяльність, наприклад, підготовка доповідей та презентацій, участь в обговореннях, рольових іграх, проблемне навчання, які є імітацією реального досвіду, мотивують студентів бути більш уважними і активними, оскільки вони розуміють взаємозв'язок навчання з реальним життям, вважаються більш ефективними для запам'ятовування та засвоєння навчального матеріалу, формування практичних комунікативних вмінь та навичок, ніж форми пасивного навчання, такі як пояснення навчального матеріалу викладачем, фронтальне опитування, читання, прослуховування аудіо-текстів, перегляд відео, які формують головним чином рецептивні навички. Активне навчання не лише дозволяє студентам більш глибоко опанувати навчальний матеріал, але й задіяти вищі рівні розумової діяльності (за Таксономією Блума), пов'язані з аналізом, синтезом та оцінкою, сформувати немовленнєві комунікативні навички, такі як вміння ефективно працювати в команді, тощо.

В цьому аспекті, інформаційні технології розглядаються як ефективний інструмент для організації інтерактивного навчання (Годованець, 2015: 48). Погоджуємося з таким поглядом, оскільки цифрове освітнє середовище, як підтверджує досвід, відкриває широкі можливості для різноманітної взаємодії учасників навчального процесу, зокрема на рівнях взаємодії студента з іншими студентами, з викладачем, з навчальними матеріалами та з інформаційними технологіями (Moore, 1989: 1), та сприяє реалізації принципу активного навчання через співпрацю в спільному навчальному середовищі. Особливо це стосується навчання онлайн. І, якщо ще декілька років тому назад, в режимі роботи оффлайн, використання інформаційних технологій на занятті з іноземної мови не розглядалось як щось невід'ємне і обмежувалось відтворенням аудіо та відео файлів, демонстрацією презентацій PowerPoint, проектуванням зображень на екран та використанням Whiteboard, то з переходом на роботу в режимі онлайн, досягнення цілей навчання без застосування різноманітних цифрових інструментів та застосунків неможливе. Фізична дистанція, що існує між учасниками навчального процесу в форматі онлайн, створює певний бар'єр, ускладнює комунікацію, уповільнює динаміку та зменшує інтенсивність роботи групи, послаблює можливості викладача

здіяти всіх присутніх, здійснювати ефективний контроль та зворотний зв'язок. Вирішенням цієї проблеми є створення можливостей не лише для мовленнєвої практики, але й для створення спільноти, об'єднаної діяльністю для досягнення мети через задіяння парних та групових форм взаємодії та співпраці. Отже, використання інтерактивних інформаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови сприяє підвищенню рівня залучення, мотивації та формуванню важливих немовленнєвих навичок комунікації.

Викладання іноземних мов не може залишатись традиційним, в той час як відбуваються сутнісні зміни форм комунікації та комунікативних потреб, що тягнуть за собою трансформацію мовної освіти, зокрема зміни методів і засобів опанування іноземної мови. Онлайн викладання також вимагає застосування інших методів, ніж ті, що застосовуються на заняттях в аудиторії. Традиційні інтерактивні методи та форми організації парної та групової роботи на занятті та під час самостійного навчання, такі як, наприклад, метод Сократа, мозковий штурм, читання зигзагом, сторітелінг, метод інтерв'ю, кейс-стаді метод, метод проєктів, потребують переосмислення для застосування їх в контексті онлайн навчання. Отже, поряд з традиційними формами виникають інноваційні, зокрема в умовах проведення практичних занять онлайн, коли застосовуються відповідні цифрові інструменти. Серед важливих завдань, які постають перед викладачем іноземної мови у цьому зв'язку, організувати викладання та взаємодію зі студентами та студентів між собою в онлайн-класі таким чином, щоб навчання проходило організовано, спокійно і невимушено, щоб створювалось відчуття присутності в єдиному просторі аудиторії. Цифрові навчальні матеріали надають студентам можливості, які виходять за рамки того, що викладач може запропонувати їм за допомогою посібників та інших друкованих матеріалів. Однак, ключ до використання цих можливостей полягає в усвідомленні того, що вони собою являють і як їх найкраще використати. Коректний вибір методів та відповідних цифрових інструментів, від яких можна отримати максимальну віддачу, забезпечує успішне досягнення поставленої навчальної мети.

Отже, першочерговим завданням при плануванні заняття або самостійної роботи є визначення форм та видів навчальної діяльності, які будуть застосовуватись в конкретній навчальній ситуації, після чого треба обрати оптимальний цифровий інструмент для практичної реалізації цієї діяльності онлайн. Дієвим механізмом

для того, щоб оцінити можливості інтерактивної інформаційної технології як інструмента для організації діяльності, дослідники вважають алгоритм SAMR. Застосування пропонованого алгоритму в контексті адаптації традиційних інтерактивних технологій та форм роботи до роботи в режимі онлайн означає, що традиційна технологія може бути замінена цифровим інструментом без будь-яких функціональних змін, може бути замінена цифровим інструментом, який розширить можливості її застосування, застосування цифрового інструмента буде потребувати суттєвих змін традиційної технології або навіть дозволить створити нові форми та методи навчання, які раніше навіть не можна було уявити (Edwards, 2020). Отже застосування інформаційних технологій не тільки дозволяє ефективно викладати іноземну мову онлайн, але й сприяє розвитку педагогічних технологій та методики викладання.

Крім того, важливим аспектом є вибір форм навчальної діяльності, які доцільно застосовувати на занятті, а які краще використати для самостійної роботи студентів, а отже і визначити, які цифрові інструменти використовувати. Поява протягом останніх років широкого спектру застосунків (TOP 100 Tools for Learning 2022, 2022), ставить перед викладачем проблему вибору, оскільки використовувати одразу велику кількість застосунків доволі складно і недоцільно. Багато з них є схожими за функціоналом, але можуть відрізнятися за іншими параметрами, тому, по-перше, потрібно витратити багато часу та зусиль, щоб глибоко розібратись в цьому і використовувати не окремі функції застосунку, а весь його потенціал. Іншою проблемою можуть бути також обмежені можливості для завантаження застосунків на пристрій. Важливим аргументом на користь обмеження кількості застосунків є також те, що необхідність навчитись користуватись великою кількістю інструментів, стежити за завданнями, які треба виконувати на різних сайтах та в застосунках, може заплутати та демотивувати студентів. Отже, розглядаючи питання оптимального вибору, на нашу думку, варто враховувати такі аспекти: доступність, оскільки потрібні функції часто доступні тільки в платних версіях, в той час як для реалізації завдання можна використати інший інструмент, який є безкоштовним; частоту використання; багатofункціональність; простоту в користуванні.

Засновуючись на практичному досвіді викладання англійської мови студентам університету, коротко розглянемо цифрові інструменти, які виявили свою ефективність для організації взаємодії

між учасниками навчальної діяльності в режимі онлайн. Зокрема, для створення інтерактивного навчального середовища на онлайн-занятті з використанням відеоінструменту ZOOM ефективним і простим рішенням є використання таких функцій zoom, як chat box, polling, annotation tools, whiteboard, breakout rooms, share screen. Наприклад, за допомогою чату можна проводити опитування, «мозковий штурм», отримувати фідбек від студентів, студенти можуть відповідати на питання та ставити питання викладачу; можна також створювати опитування, до або під час заняття, використовуючи спеціальну функцію (polling); для проведення групових форм роботи, наприклад дискусій, обговорень розподіляти студентів на групи за допомогою функції «кімнати»; для письмових видів роботи можна використовувати «дошку» та інструменти для письма (annotation tools), які дають можливість набирати текст, підкреслити/виділити текст, ставити позначки, тощо.

Варто згадати також платформу для створення інтерактивних презентацій Pear Deck, який має широкий функціонал та є ефективним інструментом для проведення онлайн-заняття в цікавому та інтерактивному режимі. Ця технологія дозволяє створити інтерактивну презентацію, або перетворити на інтерактивну будь-яку презентацію створену в інших форматах. Перевагою Pear Deck є те, що вона дозволяє створювати цілісне заняття, додавши до слайдів, крім тексту та картинок, файли будь-яких форматів, в тому числі аудіо та відео, посилання, створювати різноманітні інтерактивні завдання, які стимулюють активне залучення студентів, які виконують їх одночасно на своїх сторінках, а викладач в режимі реального часу може одночасно бачити роботу всієї групи і корегувати чи пояснювати, де це необхідно.

Для організації навчальної роботи студентів в позааудиторний час найкраще обрати одну з навчальних платформ, наприклад Moodle, Google Classroom, Edmodo, тощо. В своїй роботі застосовуємо програмне забезпечення Microsoft Office 365, яке відповідає зазначеним вище застереженням, є зрозумілим, зручним та багатофунк-

ціональним навчальним простором, який є єдиною системою і містить велику кількість корисних застосунків для організації ефективної навчальної діяльності та взаємодії студентів з викладачем, з іншими студентами та з навчальним матеріалом. Зокрема там є електронна пошта, хмарне сховище, програми Word, Excel, PowerPoint, Sway, Stream, Whiteboard, Forms, та інші. Перевагою цієї програми є також те, що з неї можна заходити в інші застосунки, наприклад Kahoot, і завантажувати створені там завдання на платформу, або завантажувати посилання на інші інструменти в розділ «Завдання» або в чаті. Важливим елементом є віртуальний клас Teams, в якому є всі функції, необхідні для організації роботи групи, прямого спілкування за допомогою чату, телефонного та відеозв'язку, відеоконференції, та застосунок OneNote Class Notebook, в якому є особисті кабінети студентів та спільний простір для парної або групової роботи. Практичний досвід застосування зазначених інструментів засвідчив їх ефективність для організації спільного здійснення групових проєктів, створення презентацій, виконання різноманітних інтерактивних завдань із застосуванням ігрових технологій, тощо.

Висновки. Отже, застосування інтерактивних методів та інтерактивних інформаційних технологій у викладанні іноземної мови в онлайн-форматі є важливим чинником підвищення вмотивованості та залучення студентів в навчальний процес під час дистанційного навчання. Організація інтерактивного навчання онлайн потребує визначення форм та видів навчальної діяльності, адаптації їх для застосування в режимі онлайн, а також вибору оптимальних цифрових інструментів з урахуванням принципів доступності, частоти використання, багатофункціональності та простоти в користуванні. Проблема використання цифрових технологій у викладанні іноземної мови, незважаючи на значний інтерес науковців, в багатьох аспектах потребує подальших лінгводидактичних досліджень, зокрема в контексті пошуку ефективних підходів та методів застосування інтерактивних технологій онлайн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грицюк О.С. Інформаційні технології в українській освіті: шляхи впровадження світового досвіду. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 2/2018 (109). Частина 2. Кривий Ріг, 2018. С. 15–20. DOI: 10.30929/1995-0519.2018.2.p2.15 20
2. Годованець Н.І. Використання сучасних інформаційних технологій при вивченні іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка, соціальна робота*. Випуск 35. Ужгород, 2015. С. 48–50.
3. Коваль Т.І., Кочубей Н.П. Інтерактивні технології навчання іноземних мов. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. № 7. Ніжин, 2011. С. 25–37.
4. Edwards L. How do we teach when teaching online. URL: <https://sandymillin.wordpress.com/2020/04/28/how-do-we-teach-when-teaching-online-guest-post/>

5. Holubnycha, L., Kostikova, I., Kravchenko, H., Simonok, V., & Serheieva, H. (2019) Cloud Computing for University Students' Language Learning. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 11(4), 55–69. doi: <https://doi.org/10.18662/rrem/157>.
6. Moore M. Three types of interaction. *American Journal of Distance Education*. 1989. No. 3(2). P. 1–6.
7. Pradono S., et al. (2013). A Method for Interactive Learning. *CommIT*. Vol. 7, no. 2, 46–48.
8. Ryzha A., Krasilnikova O. Interactive teaching methods as an effective tool of foreign language acquisition. "Young Scientist". № 2.1 (78.1). February, 2020. P. 85–87.
9. Siti Fatimah Omar, et al., Interactive language learning activities for learners' communicative ability. *International Journal of Evaluation and Research in Education. (IJERE)* Vol. 9, No. 4, December 2020, 1010–1016
10. Top Tools for Learning. URL: <http://www.toptools4learning.com/wp-content/uploads/2022/08/TT4L2022.pdf>

REFERENCES

1. Hrytsiuk O.S. Informatsiini tekhnologii v ukrainskii osviti: shliakhy vprovadzhennia svitovoho dosvidu. [Information technologies in Ukrainian education: ways to implement world experience]. *Visnyk KrNU imeni Mykhaila Ostrohradskoho. Serii: Pedagogichni nauky. Bulletin of the Mykhailo Ostrohradsky KrNU. Series: Pedagogical Sciences. Issue 2/2018 (109). Part 2. Kryvyi Rih, 2018. С. 15–20. DOI: 10.30929/1995-0519.2018.2. p2.15-20 [in Ukrainian]*
2. Hodovanets N.I. Vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnologii pry vyvchenni inozemnoi movy. [The use of modern information technologies in learning a foreign language]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pedagogika, sotsialna robota. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Pedagogy, social work. Issue 35. Uzhhorod, 2015. P. 48–50. [in Ukrainian]*
3. Koval T.I., Kochubei N.P. Interaktyvni tekhnologii navchannia inozemnykh mov. [Interactive technologies in learning foreign languages]. *Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholia. Psykhologo-pedagogichni nauky. Scientific papers of the Gogol National University. Psychological and pedagogical sciences. No. 7. Nizhyn, 2011. P. 25–37 [in Ukrainian]*
4. Edwards L. How do we teach when teaching online. URL: <https://sandymillin.wordpress.com/2020/04/28/how-do-we-teach-when-teaching-online-guest-post/>
5. Holubnycha, L., Kostikova, I., Kravchenko, H., Simonok, V., & Serheieva, H. (2019). Cloud Computing for University Students' Language Learning. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 11(4), 55–69. doi: <https://doi.org/10.18662/rrem/157>.
6. Moore M. Three types of interaction. *American Journal of Distance Education*. 1989. No. 3(2). P. 1–6.
7. Pradono S., et al. (2013). A Method for Interactive Learning. *CommIT*, Vol. 7, no. 2, 46–48.
8. Ryzha A., Krasilnikova O. (2020). Interactive teaching methods as an effective tool of foreign language acquisition. "Young Scientist". № 2.1 (78.1). February, 2020. P. 85–87.
9. Siti Fatimah Omar, et al., Interactive language learning activities for learners' communicative ability. *International Journal of Evaluation and Research in Education. (IJERE)* Vol. 9, No. 4, December 2020, 1010–1016.
10. Top Tools for Learning. URL: <http://www.toptools4learning.com/wp-content/uploads/2022/08/TT4L2022.pdf>